

 УНИ Банка Твојама Банка	KODI ETIK PËR MENAXHIMIN KORPORATIV	Data :02.11.2020
		Versioni :12
		Fq .1/15

KODI I ETIKËS
PËR
MENAXHIMIN KORPORATIV
TË UNI BANKA SHA SHKUP

Përmbajtja:

1. Vlerat tona thelbësore
2. Shmangia e sjelljeve të papranueshme
3. Konflikti i interesit
4. Shmangia e rasteve të korrupsionit
5. Transaksionet me palët e lidhura
6. Konfidencialiteti
7. Deklaratat publike
8. Dispozitat kalimtare dhe përfundimtare

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 3/15

HYRJE

Një nga qëllimet themelore të zhvillimit të UNI Banka SHA Shkup është orientimi i veprimtarisë së saj në përputhje me standardet më të larta etike, për të ruajtur një shërbim të plotë, por mbi të gjitha besimin e klientëve të saj dhe natyrisht të publikut në përgjithësi.

Kodi i Etikës i UNI Banka SHA Shkup përcakton qartë parimet dhe vlerat morale, si dhe standardet profesionale dhe vlerat e korporatës që janë të detyrueshme dhe zbatohen njëjloj në të gjitha nivelet e strukturës organizative të bankës dhe zbatohen njëjloj për anëtarët e Bordit Mbikëqyrës, Bordit Drejtues, personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta, si dhe të gjithë punonjësit e bankës.

Kodi shërben si udhërrëfyes për sjelljen e duhur të punonjësve në UNI Banka SHA Shkup dhe kontribuon dukshëm në mbrojtjen e interesave të punonjësve, klientëve dhe aksionarëve, bazuar në struktura të qarta menaxheriale, me të cilat në të njëjtën kohë respektohen standardet e përcaktuara me Kodin, mundëson forcimin e stabilitetit, likuiditetit dhe reputacionit të Bankës.

Ky Kod nuk ka për qëllim të zëvendësojë gjykimin e mirë të asnjë punonjësi dhe as integritetin e tij personal, por synon të hedhë themelet për një realizim të mirë, të ndershëm, të ndërgjegjshëm dhe profesional të punës së secilit prej punonjësve, si dhe përmirësimin e cilësisë së punës dhe të parimeve të përcaktuara nga ky Kod.

Ky Kod i etikës rregullon parimet dhe parimet bazë të sjelljes dhe menaxhimit të mirë të korporatës, promovimit të marrëdhënieve profesionale në mjedisin e punës, promovimit të punës në grup, por përmban edhe dispozita për shmangien e rasteve të korrupsionit dhe sjellje e veprimtari të tjera të paligjshme dhe joetike, shmangien e konfliktit të interesave, transaksionet me palët e lidhura me bankën, ruajtjen e sekreteve bankare etj.

1. VLERAT THELBËSORE

Vlerat themelore të sjelljes që përfaqësojnë bazën e operimit dhe funksionimit të UNI Banka (më tej referuar si banka), si dhe ndërtimi i një marrëdhënie cilësore me klientët tanë dhe forcimi i marrëdhënieve profesionale ndërmjet kolegëve, janë:

- Profesionalizmi
- Ndershmëria, objektiviteti dhe integriteti
- Transparenca
- Besimi
- Respekti
- Shprehja e lirë

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 4/15

1.1 Profesionalizmi

Profesionist është personi që plotëson standardet arsimore, teknike dhe etike të një profesioni të caktuar dhe sillet me edukatë, ndërgjegje dhe profesionalizëm në vendin e punës.

Profesionisti dëgjon, mëson, respekton dhe jetëson vlerat e kodit etik të profesionit të tij.

Në bankën tonë ne mbështesim sjelljen e lartë profesionale të të gjithë punonjësve, që nënkupton respektimin e normave pozitive ligjore, afatet kohore, saktësinë, informacionin, mbrojtjen e reputacionit të bankës, mbrojtjen e reputacionit të profesionit, promovimin e punës në grup, etje për njohuri, mësimi dhe thellimi i njohurive tashmë të fituara dhe gjithçka që përmirëson marrëdhëniet me klientët, kolegët, punëdhënësit dhe shoqërinë në përgjithësi.

Me kolegët ...

- Qëndrimi profesional ndaj kolegëve - në bankën tonë ne bashkëpunojmë, ndajmë informacion dhe njohuri për të arritur qëllimin tonë të përbashkët për cilësinë më të lartë dhe konfirmimin e identitetit tonë profesional jashtë bankës sonë;
- Ne dëgjojmë në mënyrë aktive kërkesat për nevojat e kolegëve tanë dhe sigurohemi që të kemi një ndikim pozitiv në mjedisin e punës dhe
- Ne mbështesim punën në grup dhe mirëpresim të gjitha përpjekjet e përbashkëta për të arritur rezultatin më të mirë të mundshëm.

Me klientët ...

- Ne dëgjojmë në mënyrë aktive kërkesat dhe nevojat e klientëve tanë dhe i transformojmë ato në produkte dhe shërbime.
- Me shërbimin tonë cilësor, ne fitojmë besimin e klientëve tanë, për këtë arsye ata vazhdojnë të bashkëpunojnë me bankën tonë..

Me investitorët ...

- Ne dëgjojmë pa paragjykime gjithçka që investitorët duan të na tregojnë përmes kanaleve të vendosura të komunikimit.
- Ne kujdesemi për investimin e tyre me vëmendjen e një hosti të mirë dhe përpiqemi të justifikojmë besimin e tyre me çdo pjesë të operacionit tonë.

Me publikun më të gjerë ...

- Ne e prezantojmë bankën dhe profesionin tonë në këndin më të mirë, mbrojmë interesat dhe reputacionin e mirë të bankës jo vetëm në vendin tonë të punës, por edhe jashtë tij.
- Jemi krenarë që jemi në gjendje të kontribuojmë, vetëm në mënyrën tonë, në ndërtimin dhe zgjerimin e bankës sonë, në forcimin e sektorit bankar në vend dhe në stabilitetin e sistemit financiar dhe nëpërmjet kësaj, një hallkë në stabilitetin e vendin tonë në kuptimin më të gjerë.

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 5/15

1.2 Ndershmëria, objektiviteti dhe integriteti

Për ne, ndershmëria në bankë është një “kusht pa të cilin nuk mund të bëhet asgjë”. Objektiviteti përfaqëson ndershmërinë në punë dhe marrëdhënien me kolegët. Integriteti nënkupton zotërimin e parimeve dhe moralit solid që pasqyrohet në çdo veprim të punonjësve, në bankë dhe jashtë saj.

Me kolegët ...

- Ne kujdesemi për njerëzit përreth nesh dhe dënojmë diskriminimin mbi çdo bazë (gjini, racë, fe, bindje politike, etj.);
- Ne e respektojmë njëri-tjetrin si individë dhe kujdesemi për njëri-tjetrin në çdo kohë;
- Ne dënojmë favorizimet e çdo lloji dhe inkurajojmë vlerësimin bazuar në kontributin që secili prej nesh jep në bankë.

Me klientët ...

- Ne përpiqemi për kënaqësinë e klientit në çdo aspekt, në çdo kohë;
- Ne i trajtojmë të gjithë klientët me vëmendje të barabartë, pavarësisht nga lloji i klientit;
- Ne punojmë me ndershmëri dhe objektivet, pa paragjykim ndaj askujt dhe për punën tonë shpërblehemi me nivelin e lartë të kënaqësisë së klientëve tanë;
- Ne dënojmë paragjykimet dhe intolerancën, respektojmë besnikërinë dhe integritetin dhe përpiqemi që t’ia kthejmë në këtë mënyrë.

1.3. Transparenca

Informacioni i vazhdueshëm për aktivitetet tona është misioni ynë. Por ne nuk jemi të kënaqur vetëm me publikimin e rezultateve tona, pasi jemi gjithashtu krenarë të publikojmë se si i kemi arritur ato.

Me kolegët ...

- Ne ndajmë njohuritë dhe informacionin tonë pa e monopolizuar dhe pa bërë përfitime personale prej tyre;
- Rrugët tona të karrierës janë të qarta dhe ne i ndjekim ato pa i penguar kolegët tanë të ndjekin rrugën e tyre.

Me klientët dhe furnitorët...

- Ne ofrojmë informacion në kohë dhe të plotë për produktet dhe shërbimet tona në çdo kohë;
- Ne ofrojmë informacion në kohë dhe të plotë për ndryshimet në kushtet e produkteve dhe shërbimeve tona;
- Ne zgjedhim furnitorët dhe bashkëpunëtorët e bankës në mënyrë të paanshme, bazuar në kriteret e ndershmërisë, objektivitetit dhe ekonomisë;
- Ne i informojmë rregullisht klientët tanë për të gjitha aktivitetet tona.

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 6/15

Me investitorët...

- Ne punojmë në mënyrë transparente në përputhje me rregulloret ligjore pozitive dhe këtë Kod, si dhe në përputhje me rregullat tona të menaxhimit të korporatës dhe vendimet që marrim në punën tonë të përditshme, të cilat janë rezultat i profesionalizmit, ndershmërisë, objektivitetit dhe integritetit tonë;
- Ne informojmë rregullisht investitorët tanë për të gjitha aktivitetet tona përmes kanaleve të vendosura të komunikimit.

Me publikun më të gjerë ...

- Publiku ka akses në parimet tona të funksionimit, produktet dhe shërbimet në çdo kohë;
- Ne raportojmë rregullisht për atë që bëjmë dhe si e bëjmë atë, duke marrë parasysh konfidencialitetin e të dhënave që hasim në punën tonë të përditshme.

Banka përpiket të forcojë transparencën dhe për këtë arsye çdo palë e interesuar ka mundësinë të aksesojë Kodin e Etikës të publikuar në faqen e internetit të Bankës dhe të vlerësojë vlerat, rregullat dhe parimet kryesore me të cilat operon Banka..

1.4 Besimi

Besimi për ne do të thotë që në çdo kohë klientët, kolegët, investitorët tanë mund të mbështeten tek ne për të mbështetur kujdesin, përgjegjësinë, profesionalizmin dhe besueshmërinë tonë.

Me kolegët ...

- Ne i besojmë njëri-tjetrit dhe mbështetemi në ndihmën e kolegëve që na rrethojnë në çdo kohë;
- Ne e ndërtojmë besimin me secilin prej sukseseve tona të përbashkëta.

Me klientët ...

- Ne ndërtojmë besim përmes sjelljes sonë profesionale e cila konfirmon vazhdimisht reputacionin tonë.

Ne marrim masa për të mbrojtur konfidencialitetin e informacionit dhe e përdorim atë vetëm për qëllimet për të cilat është dhënë.

Me investitorët...

- Ne ndërtojmë marrëdhënie të qëndrueshme dhe të vazhdueshme me investitorët të cilët mund të mbështeten tek ne në çdo segment të operacioneve tona.

1.5 Respekti

Si punonjës të UNI Bank, ne respektojmë të gjithë personat me të cilët kemi kontakte në operacionet tona të përditshme.

Me kolegët ...

- Ne respektojmë rolet e përcaktuara qartë në procesin e punës për të gjithë punonjësit e bankës;

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 7/15

- Ne dënojmë çdo formë presioni apo fyerjeje;
- Respektojmë rregullat dhe procedurat e punës, gjë që mundëson zbatimin efikas të procesit të punës.

Me klientët ...

- Ne ruajmë dhe respektojmë të gjithë informacionin e marrë nga puna në lidhje me klientët, por edhe me bankën, respektimin e pasurisë së klientëve dhe bankës dhe respektimin e vendimeve të klientëve dhe bankës.

Me investitorët ...

- Ne respektojmë vlerat e korporatës dhe etikën profesionale që kërkojnë standardet më të larta të tregut;
- Ne respektojmë pronën, pajisjet, imazhin dhe pronësinë intelektuale të bankës dhe dënojmë abuzimin me të njëjtën.

Me publikun më të gjerë ...

- Ne respektojmë dhe mbështesim zhvillimin që është i qëndrueshëm, nga pikëpamja mjedisore dhe sociale.

1.6 Shprehja e lirë

Ne besojmë se shprehja e lirë është reflektim i profesionistëve të mirë dhe punëtorëve krijues, prandaj inkurajojmë të gjithë punonjësit të shprehin lirisht mendimin e tyre konstruktiv, për dhe në lidhje me proceset e punës, gjë që do të pasurojë punën dhe atmosferën tonë të punës me produkte dhe shërbime më kreative.

Me kolegët ...

- Ne ofrojmë një shans për të gjithë punonjësit që të kontribuojnë në procesin e punës me idetë dhe opinionet e tyre konstruktive;
- Ne respektojmë mendimin e të gjithëve, duke u kujdesur që të mos ofendojmë dhe diskriminojmë;
- Në bankën tonë askush nuk mund të dënohet për atë që mendon.

Me klientët ...

- Ne shprehim lirisht mendimin tonë profesional me klientët dhe komunikojmë me ta pa arrogancë apo autoritet të rremë, duke ruajtur respektin që u detyrohem atyre.

2. SHMANGJA E SJELLJEVE TË PAPRANUESHME

Me qëllim që Banka të shmangë sjelljen e papranueshme me klientët, aksionarët, furnitorët si dhe në marrëdhëniet brenda vetë bankës, punonjësit e UNI Banka SHA Shkup, në të gjitha nivelet e përgjegjësisë dhe në të gjitha vendet e punës, i respektojnë rregullat e sjelljes profesionale dhe janë të detyruar të:

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 8/15

- respektojnë rregulloret ligjore dhe nënligjore të vlefshme si dhe aktet e brendshme të Bankës;
- respektojnë normat etike, kryejnë detyrat e tyre me ndërgjegje, me integritet, në përputhje me njohuritë dhe përvojën e tyre, duke respektuar rregulloret;
- kujdesen për plotësinë dhe saktësinë e të dhënave/informacioneve që u japin klientëve, mbikëqyrësve, organeve të pavarura etj.;
- kuptojnë dhe pranojnë përgjegjësinë për marrjen e vendimeve të sakta. Ata i komunikojnë menjëherë shqetësimet dhe vëzhgimet e tyre në rastet kur vërejnë sjellje që mund të dëmtojnë Bankën;
- marrin të gjitha masat për mbrojtjen e informacionit konfidencial të klientëve dhe përdorimin e informacionit vetëm për qëllimet për të cilat është dhënë, si dhe masat për mbrojtjen e informacionit të natyrës konfidenciale për Bankën;
- marrin të gjitha masat për mbrojtjen e të dhënave personale të klientëve, punonjësve, aksionarëve në përputhje me Rregulloren për Mbrojtjen e të Dhënave Personale dhe rregulloret ligjore që rregullojnë këtë çështje;
- marrin të gjitha masat për të parandaluar aktivitetet që lidhen me ryshfet;
- marrin masat e duhura për të parandaluar konfliktet e interesit dhe
- shmangin ose raportojnë tek personat përgjegjës sjellje që mund të dëmtojnë imazhin dhe reputacionin e Bankës.

Çdo sjellje në kundërshtim me rregullat e mësipërme do të konsiderohet sjellje e papranueshme nga Banka dhe mund të jetë arsye për lëshimin e një paralajmërimi, fillimin e procedimeve disiplinore dhe madje edhe ndërprerjen e marrëdhënies së punës në bankë.

3. KONFLIKTI I INTERESAVE

Punonjësit e bankës përfaqësojnë plotësisht interesat e bankës dhe qëllimet e saj strategjike. Për këtë qëllim, punonjësit shmangin çdo konflikt interesi apo edhe shfaqjen e një konflikti të tillë midis interesave personale dhe përgjegjësisë ndaj bankës.

Konflikti i interesit nënkupton konfliktin ndërmjet interesit personal dhe interesit të bankës, kur me marrjen e vendimeve zyrtare, lidhjen e kontratave zyrtare ose kryerjen e veprimtarive të tjera afariste, cenohet materiali ose çdo lloj tjetër biznesi ose interesi familjar i punonjësve të bankës.

Për të parandaluar konfliktin e interesave, punonjësit e bankës duhet së pari të jenë të kujdesshëm, por edhe të përkushtuar ndaj funksionimit të ligjshëm dhe efikas të bankës sonë.

Për të shmangur operimin e paligjshëm të punonjësve të bankës, në lidhje me konfliktin e interesave, është thelbësor identifikimi i tij.

Identifikimi i konfliktit është hapi i parë dhe më i rëndësishëm drejt zgjidhjes së tij.

Personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta dhe sipas ligjit janë të detyruar të japin deklarata për konfliktin e interesave çdo gjashtë muaj.

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 9/15

Hapi i dytë për të shmangur funksionimin e paligjshëm të punonjësve të bankës, në kushtet e konfliktit të interesit, është një organizim i mirë i procesit të punës dhe rregulla të përcaktuara qartë.

Organizimi i procesit të punës në Bankë është krijuar për të minimizuar mundësinë e krijimit të situatave në të cilat:

- Punonjësit, duke kryer detyrat e tyre zyrtare ndaj një klienti të caktuar, ndonjëherë krijojnë ose hyjnë në konflikt me detyrimet e tyre ndaj klientëve të tjerë.
- Interesat personale të punonjësve të Bankës nuk do të ndikojnë negativisht në detyrimet zyrtare ndaj Bankës dhe klientëve të Bankës.

Punonjësit e Bankës kryejnë veprimet e mëposhtme vetëm me pëlqimin paraprak të Bankës dhe atë për:

- Kryerja e negociatave ose përfundimi i një marrëveshjeje në emër të Bankës, me një shoqëri në të cilën punonjësi ose i afërmi, miku ose pala e tretë e tij me të cilën punonjësi ka marrëdhënie të ngushta ose merr pjesë;
- Pranimi i një pozicioni pune, konsulence, pozicioni drejtues, pjesëmarrje në biznes jashtë Bankës;

Punonjësit e bankës janë të detyruar që:

- gjatë kryerjes së detyrave të tyre, të vendosin interesat e Bankës dhe të klientëve të saj mbi interesat e tyre;
- për t'iu qasur klientëve me ndershmëri dhe për të shmangur paragjykimet ndaj klientëve të caktuar;
- të mos lejojë anëtarët e familjes ose miqtë të vijnë në vendin e punës gjatë ose pas orarit të punës së Bankës;
- të informojnë drejtuesit e tyre për rastet që mund të çojnë në një konflikt interesash mes tyre ose një anëtar të familjes së tyre dhe Bankës;
- në marrëdhëniet e biznesit me klientët dhe personat e tjerë të jashtëm (negociatat me klientët, furnitorët, personat e jashtëm dhe përfaqësimi dhe përfaqësimi i Bankës përpara institucioneve të jashtme), të paktën dy punonjës të Bankës, me nivel të barabartë ose të ngjashëm kompetence, duhet të përfaqësojnë ose të përfaqësohet, ekspertiza dhe rregullimi hierarkik sipas strukturës organizative të Bankës.

Punonjësit e bankës nuk kanë të drejtë që:

- të krijojnë një interes financiar të pavarur me klientët e Bankës, ose të jetë i varur nga një marrëdhënie financiare ose tjetër me palët e treta, të cilat mund të ndikojnë në kryerjen e detyrave zyrtare;
- të përdorin në çfarëdo mënyre pozicionin e tyre zyrtar për përfitime të paligjshme përfitimi ose interesi për veten e tyre, të afërmit e tyre ose të tretët;
- të huazojnë ose marrin huazim nga/për klientët e Bankës;
- të ndërmjetësojnë në emër personal gjatë blerjes/shitjes, transferimit të instrumenteve financiare apo marrëveshjeve të tjera ndërmjet klientëve të Bankës;

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 10/15

- të ofrojë shërbime (kontabilitet, menaxhim, etj.) dhe produkte, të ndryshme nga ato të ofruara nga Banka, klientëve ose palëve të treta, me ose pa shpërblim, pa pëlqimin paraprak nga drejtimi;
- të blejnë mallra nga klientët e Bankës me çmime më të ulëta se ato të tregut.

3.1 Aktivitetet financiare

Të gjitha aktivitetet e jashtme afariste të punonjësve nga të cilat ata kanë dhe/ose do të kishin përfitim pasuror duhet të jenë në përputhje me normat ligjore pozitive.

Punonjësit e bankës janë të detyruar të raportojnë çdo sipërmarrje personale biznesi ose interes financiar që mund të ndikojë në reputacionin dhe ndershmërinë e operacioneve të bankës. Duhet të raportojë dhe identifikojë ndikimin, pronësinë ose interesin financiar në çdo person juridik që operon dhe/ose ka ndonjë marrëdhënie biznesi me bankën.

3.2 Aktivitetet politike

Ndonëse shprehja e lirë e mendimit është një vlerë themelore e punonjësve të bankës, e përcaktuar nga ky Kod, dhe megjithëse si bankë ata janë të përkushtuar të japin një kontribut të plotë në progresin e shoqërisë sonë, si punonjës banke duhet të shmangin çdo veprimtari politike që do të vërë në dyshim detyrat dhe përgjegjësitë tona si profesionistë në bankë.

Aspiratat politike, mendimet dhe qëndrimet e punonjësve mund të shprehen lirisht duke votuar për ata kandidatë për të cilët kanë vendosur, me anëtarësim në parti politike dhe organizata joqeveritare, por duhet të përmbahen nga angazhimi aktiv partiak dhe/ose politik.

Nga ana tjetër, Banka mbështet fuqimisht punën dhe angazhimin vullnetar në bamirësi dhe shoqëri, si dhe shoqata profesionale, të cilat synojnë të afirmojnë vlerat e vendosura nga ky kod.

3. SHMANGIA E RASTEVE TË KORRUPSIONIT

Korrupsioni është përdorimi i të drejtave dhe kompetencave zyrtare me qëllim të përfitimit personal të paligjshëm pasuror. Për të parandaluar rastet e korrupsionit në bankë, punonjësit kundërshtojnë rreptësisht çdo përpjekje për të ndikuar në vlerat tona profesionale dhe integritetin personal dhe çdo veprim që synon këtë do t'u raportohet eprorëve tanë.

4.1 Marrja e dhuratave

Punonjësit e bankës duhet të përmbahen nga pranimi i dhuratave që synojnë të dëmtojnë gjykimin profesional për çdo transaksion biznesi të bankës.

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 11/15

Çdo përpjekje për të dhënë një dhuratë si përfaqësim dhe/ose vlerësim nga persona (fizikë ose juridikë) të përfshirë në çdo proces biznesi të bankës (klientë dhe/ose furnitorë) të dhënë në formë monetare, dënohet rreptësishtë.

Çdo përpjekje për të dhënë një dhuratë si një përfaqësim dhe/ose mirënjohje e shprehur në privilegje dhe/ose zbritje dhe shërbime, nëse të njëjtat nuk janë të disponueshme për klientët e tjerë, dënohet.

Punonjësit e bankës mund të shkëmbejnë dhurata tradicionale për rastet për të cilat kjo bëhet tradicionalisht (p.sh. për festat e Vitit të Ri, ditëlindjet, dasmat, promovimet, daljen në pension, etj.), të marrin materiale përfaqësuese ose promovuese nga klientët që përbëhen nga pjesë të shkrimit të zyrës. materiale konsumi , varëse , kalendarët.

4.2 Dhënia e këshillave

Punonjësit e bankës duhet të përmbahen nga çdo koment për natyrën e çdo transaksioni me klientin për të mos depërtuar në organizimin e brendshëm të klientëve, pasi banka nuk është e regjistruar dhe as e autorizuar për të dhënë këshilla ligjore.

4.3 Raportimi i rasteve të korrupsionit

Të gjithë punonjësit e bankës duhet të bien dakord për dispozitat për shmangien e korrupsionit dhe bashkërisht të luftojnë kundër tij.

Për këtë qëllim, Banka inkurajon të gjithë punonjësit që vërejnë ndonjë fenomen që cenon reputacionin dhe/ose funksionimin ligjor të bankës, ta raportojnë atë menjëherë dhe në këtë mënyrë të kontribuojnë në parandalimin e këtij fenomeni negativ që ka pasoja negative, si për reputacionin dhe punës së bankës, por edhe reputacionin e të gjithë punonjësve të saj.

Rastet e korrupsionit në bankë duhet t'i raportohen Shërbimit të Auditimit të Brendshëm dhe Shërbimit për Kontrollin e Pajtueshmërisë së Bankës me Rregulloret Ligjore.

Bordi Mbikëqyrës dhe Menaxhues i bankës merr përsipër të mbrojë çdo punonjës që ka raportuar një rast korrupsioni.

4.4 Disponimi i pasurisë së bankës

Çdo sjellje shpërdoruese ndaj pronës së bankës dhe pakujdesi ndaj pajisjeve të përdorura nga punonjësit gjatë procesit të biznesit dënohet rreptësishtë.

Banka këmbëngul në respektimin e udhëzimeve për përdorimin e pajisjeve, telefonave, internetit dhe privilegjeve të postës elektronike në mënyrë rigoroze për komunikim dhe nevoja biznesi.

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 12/15

Banka dënon çdo përdorim të shenjës, logos, vulës dhe letrës së bankës për qëllime jashtë proceseve të biznesit të bankës.

Punonjësit trajtojnë pronën dhe pajisjet e bankës me vëmendjen e një mikpritësi të mirë dhe ne marrim të gjitha veprimet e nevojshme që ajo të përdoret sa më gjatë.

5. TRANSAKSIONET ME PALËT E LIDHURA

Funksionimi në një mjedis social me madhësinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut nënkupton pashmangshmërisht transaksione me palët e lidhura.

Gjatë lidhjes së transaksioneve me palët e lidhura, gjëja më e rëndësishme është të merren parasysh dispozitat ligjore dhe kushtet në të cilat miratohen këto transaksione.

Në të njëjtin nivel rreziku, të përcaktuar në përputhje me standardet mbikëqyrëse, banka nuk mund të miratojë kredi ose forma të tjera ekspozimi dhe të kryejë veprimtari financiare për personat e lidhur me të, me kushte më të favorshme se ato që zbatohen për klientët e tjerë të bankës.

6. KONFIDENCIALITETI

Punonjësit e Bankës janë të detyruar të respektojnë rregullat dhe detyrimet ligjore për ruajtjen e sekreteve zyrtare, bankare dhe tregtare (informacione konfidenciale) në kryerjen e detyrave të tyre të punës.

Punonjësit e bankës janë të detyruar të mos shpërndajnë, referojnë ose përdorin për interes personal ose për interes të palëve të treta, informacione konfidenciale/të besueshme, të cilat ata i kanë marrë gjatë kryerjes së detyrave të tyre zyrtare. E njëjta gjë vlen edhe për rastin kur punonjësit i ka përfunduar punësimi në Bankë.

Në bankë, të gjitha të dhënat në lidhje me aktivitetet e Bankës me klientët e saj trajtohen si informacion rreptësisht konfidencial, duke përfshirë:

- fakte dhe rrethana në lidhje me kushtet dhe operacionet e llogarive dhe depozitave të klientëve të Bankës;
- faktet dhe rrethanat, pra veprimtaria afariste e klientëve-personave juridikë, për veprime apo synime të shkuara, të tashme dhe të ardhshme;
- negociatat, marrëveshjet e përfunduara;
- marrëdhëniet kontraktuale me klientët/palët e treta;
- bazën e të dhënave të klientëve të Bankës, duke përfshirë të dhënat personale;
- llogaritja e çmimeve për shërbimet dhe produktet e Bankës;
- sigurimi, siguria dhe aksesit në Bankë;
- rregullat, vendimet, letrat dhe procedurat e brendshme për veprimtarinë e biznesit të Bankës;
- raportet e brendshme, procesverbalet, analizat, raportet e auditimit;
- softueri dhe zgjidhje specifike IT për përpunimin e të dhënave;

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 13/15

- të dhëna për punonjësit e Bankës (dosjet e punonjësve);
- shpenzimet e bankës;
- strategjitë e biznesit dhe konceptet e marketingut të Bankës;
- përmbajtjen e faqes së brendshme të internetit të Bankës;

Punonjësit e Bankës janë të detyruar që:

- të informojë menaxherin e menjëhershëm për çdo rast të vërejtur të zbulimit të paautorizuar dhe/ose përdorimit të informacionit konfidencial, të klasifikuar dhe/ose të dhënave personale;
- të mos lejojë veprime që mund të çojnë në rrjedhje ose shpërndarje të informacionit konfidencial;
- të mos publikojë apo zbulojë informacione konfidenciale në lidhje me klientët, vetëm në rastet kur detyrat e punës e kërkojnë këtë;
- të mos zbulojë informacione konfidenciale personave që nuk janë punonjës të Bankës, përveç rasteve kur janë të autorizuar për ta bërë këtë;
- të sigurohet që informacionet, dokumentet, dosjet, etj., të mos lihen në vende të aksesueshme, veçanërisht nëse ato lihen pa mbikëqyrje;
- të sigurohet që klientët të mos shikojnë ekranet e kompjuterit kur të dhënat personale ose të biznesit janë të hapura në to;
- të kujdeset për sigurinë e sistemit të informacionit dhe të softuerit bankar;
- të mos japë informacion në telefon (gjendjet e llogarisë dhe borxhin), përveç rasteve kur lejohet me ligj ose akte të tjera;
- të shkatërrojë të gjitha dokumentet zyrtare që nuk janë për përdorim, në mënyrë që të mos rinovohen ose të zbulohet përmbajtja e tyre;
- të respektojë me përpikëri procedurën e komunikimit dhe lëvizjes së dokumenteve.

6.1 SEKRETI BANKAR

Mbajtja e sekretit bankar është detyrë dhe detyrim moral i çdo punonjësi të bankës.

Dokumentet, të dhënat dhe informacionet e marra gjatë kryerjes së veprimtarive bankare dhe të tjera financiare për individët dhe transaksionet me individë, si dhe për depozitat e individëve, përbëjnë sekret bankar.

Personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta, aksionarët dhe punonjësit e bankës, si dhe personat që, duke ofruar shërbime për bankën, kanë akses në dokumentet, të dhënat dhe informacionin e përshkruar më sipër, janë të detyruar t'i ruajnë dhe t'i përdorin ato ekskluzivisht për qëllimet për të cilat janë marrë dhe nuk duhet t'ia zbulojnë ato palëve të treta.

Për ruajtjen dhe mbrojtjen e sekretit bankar, çdo punonjës firmos një deklaratë ku angazhohet për ruajtjen e tij.

Në dosjen e çdo punonjësi ruhet një deklaratë e sekretit bankar.

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 14/15

Përjashtimet nga rregulli

Detyrimi për ruajtjen e sekretit bankar nuk zbatohet në rastet e mëposhtme, nëse:

- publikimi i të dhënave dhe informacionit është i përcaktuar me ligj;
- personi ka dhënë pëlqimin me shkrim për zbulimin e të dhënave.

Detyrimi për ruajtjen e sekretit bankar nuk zbatohet në rastet e mëposhtme:

- me kërkesë me shkrim të prokurorisë publike ose gjykatës kompetente për zhvillimin e procedurave që janë në juridiksionin e saj;
- për nevojat e Bankës Popullore ose autoritetit tjetër mbikëqyrës të autorizuar me ligj;
- nëse të dhënat për hyrjet e pasurive në llogaritë e personave fizik i komunikohen Administratës së të Ardhurave Publike, në përputhje me ligjin;
- me kërkesë me shkrim të Administratës së të Hyrave Publike për zhvillimin e procedurave që janë në kompetencë të saj;
- nëse të dhënat i komunikohen Autoritetit të Inteligjencës Financiare, në përputhje me ligjin;
- nëse të dhënat i komunikohen Autoritetit të Policisë Financiare, në përputhje me ligjin;
- me kërkesë të Komisionit Shtetëror të Parandalimit të Korrupsionit, në kuadër të ekzekutimit të kompetencave të tij, në përputhje me ligjin;
- me kërkesë me shkrim të Inspektoriatit Shtetëror të Këmbimit për kontrollin e veprimeve valutore;
- me kërkesë me shkrim të administratës doganore për kryerjen e procedurave që janë në juridiksionin e saj, në përputhje me ligjin.
- me kërkesë me shkrim të Fondit të Sigurimit të Depozitave, në përputhje me ligjin;
- me kërkesë me shkrim të Agjencisë për Menaxhimin e Pasurisë së Konfiskuar, në pajtim me ligjin;
- me kërkesë me shkrim të noterit në kuadër të procedurës së verifikimit, në përputhje me ligjin;
- nëse të dhënat komunikohen për qëllime të funksionimit të Regjistrit të Kredive të Bankës Popullore;
- të dhënat u komunikohen për qëllime të menaxhimit të rrezikut të kredisë anëtarëve të tjerë të grupit bankar ose grupit bankar, shoqëria mëmë e të cilit është me seli jashtë Republikës së Maqedonisë dhe anëtare e të cilit është banka;
- nëse të dhënat i janë dhënë Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale, Agjencisë për Punësim të Republikës së Maqedonisë dhe Fondit për Sigurim Shëndetësor të Maqedonisë, për kryerjen e punës së tyre në kompetencë dhe në pajtim me rregulloret për mbrojtjen e të dhënave personale, vetëm nëse një bankë lidh një memorandum bashkëpunimi me këto institucione
- me kërkesë me shkrim të personave të autorizuar për përmbarim në pajtim me ligjin.

	KODI I ETIKËS PËR MENAXHIMIN E KORPORATËS	Data: 02.11.2020
		Versioni: 12
		Fq. 15/15

Personat që kanë akses deri tek dokumentet, të dhënat dhe informacionet e të cilave janë të lidhura me sekretin e bankës dhe janë të obliguar për t'i ruajtur, mund t'i përdorin ekskluzivisht vetëm për qëllimet për të cilat janë marrë dhe nuk mund t'ua zbulojnë personave të tretë, përveç në rastet dhe në procedurën e përcaktuar me ligj.

Detyrimi për ruajtjen e sekretit bankar vazhdon edhe pas përfundimit të marrëdhënies së punës, pra pas përfundimit të bazës dhe statusit mbi bazën e të cilit është arritur akses në të dhënat e konsideruara si sekret bankar.

7. DEKLARATAT PUBLIKE

Deklaratat publike, intervista, artikuj, deklarata të pikëpamjeve të Bankës mund të jepen vetëm nga Drejtorët Ekzekutiv të Bankës ose punonjësit e Bankës të autorizuar shprehimisht prej tyre.

Kontaktet me mediat bëhen dhe koordinohen vetëm nëpërmjet Drejtorisë së Marketingut dhe Reklamimit.

Punonjësit e Bankës janë të detyruar të mos japin Deklarata publike që do të dëmtonin interesat dhe autoritetin e Bankës.

8. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Ky kod është i detyrueshëm për anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës, Këshillin Drejtues, personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta në bankë dhe të gjithë punonjësit e bankës.

Mosrespektimi i dispozitave të këtij Kodi mund të jetë shkak për dhënien e paralajmërimit, fillimin e procedimit disiplinor, madje edhe ndërprerjen e marrëdhënies së punës në bankë.

Ky Kod është pjesë e detyrimeve të bankës për inkorporimin e një sistemi të mirë qeverisjeje korporative në bankë.

Dispozitat e këtij Kodi janë të disponueshme për të gjithë publikun dhe publikohen në faqen e internetit të bankës.

Ky Kod hyn në fuqi ditën e miratimit nga Këshilli Mbikëqyrës i bankës.